

İşbirliğine Dayalı Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri (ÖTBB) Tekniğinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi¹

Doç.Dr.Gürbüz Ocak
Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
gocak@aku.edu.tr

Bil.Uzm.Seçil Küçükilhan
Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
secil_kucukilhan@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada ilköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri tekniğinin Sosyal Bilgiler dersindeki akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi incelenmiştir. Uygulama İstanbul ili Sultangazi ilçesindeki bir ilköğretim okulunda 2012-2013 eğitim-öğretim yılında iki farklı sınıf ve 48 öğrenci ile yapılmıştır. Çalışmada öntest- sontest kontrol gruplu desen ve eylem araştırması kullanılmıştır. Öntest ve sontest veri toplama aracı olarak akademik başarı testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirliği için, KR-20 güvenirlik analizi yapılmış ve sonucunda KR-20 güvenirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur. Ölçme araçlarından alınan sonuçlara istatistiksel analizler yapılmış, grupların puan ortalamalarına ve anlamlılık durumlarına bakılmıştır. Ölçme araçlarının verdiği puanların karşılaştırılması için t testi kullanılmıştır. Uygulama sonunda öğrenci görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Ayrıca değerlendirme (görüşme) formundan alınan görüşler NVivo7 bilgisayar programında analiz edilmiştir. Bu araştırmaya göre Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri tekniğinin uygulandığı deney gruplarının her ikisinin de akademik başarıları geleneksel öğretim yöntemleri kullanan kontrol gruplarına göre daha anlamlı çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşbirlikli Öğrenme, Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri, Sosyal Bilgiler Eğitimi

GİRİŞ

Değişen ve gelişen çağla birlikte eğitim programlarının da değişime uğraması kaçınılmaz olmuştur. Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar eğitim programlarında köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Geleneksel öğretim yöntem ve teknikleri zamanla bırakılarak yeni çağa uygun bireylerin yetiştirilmesine olanak sağlayacak öğrenci merkezli bir anlayışa doğru yönelme olduğu görülmektedir.

Günümüzde eğitim programının temeli yapılandırmacılık öğrenme anlayışına dayanmaktadır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre öğrenme, bireyin bilgileri aynen almaları yerine, kendi bilgilerini yeniden oluşturmalarıdır(Özden,2003). Yeni program da öğrencilerin aktif olmasını, bilgiyi yapılandırmasını, araştırma yapmasını, grup tartışmaları içinde olmasını hedeflemektedir. Eğitim programındaki bu değişiklik Sosyal Bilgiler dersine de yansımıştır

¹ Gürbüz Ocak danışmanlığında Seçil Küçükilhan tarafından yürütülüp tamamlanan "Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri (ÖTBB) Tekniğinin Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. (2013)" yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Sosyal Bilgiler programı;

- Her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
- Öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin gelişmesine duyarlılık gösterir.
- Bilgi, kavram, değer ve becerilerin gelişmesini sağlayarak öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön planda tutar.
- Öğrencilerin fiziksel, duygusal açıdan sağlıklı ve mutlu bir birey olarak yetişmesini amaçlar.
- Milli kimliği merkeze alarak evrensel değerlerin benimsenmesine önem verir.
- Öğrencilerin kendi örf ve adetleri çerçevesinde ruhsal, ahlaki, sosyal, kültürel yönlerden gelişmesini hedefler.
- Öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren bir birey olarak yetişmesini önemser.
- Öğrencilerin toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlar.
- Öğrencilerin, öğrenme sürecinde deneyimlerini kullanmasına ve çevreyle etkileşim kurmasına olanak sağlar.
- Her öğrenciye ulaşabilmek için öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerindeki çeşitliliği dikkate alır (Gülcan, Bayram, Kılıç ve Midilli, 2010).

Tüm bu maddeler göz önünde bulundurularak yenilenen Sosyal Bilgiler dersi yapılandırmacı anlayışa göre şekillenmiş, öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak etkinlikler hazırlanmıştır. Yapılandırmacı anlayışa göre düzenlenen programda sosyal katılım, karar verme, empati, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, teknolojiden yararlanma, araştırma, gözlem vb. gibi temel beceriler yer almaktadır.

Bireylerin ve toplumların aralarındaki ilişkileri düzenlemede Sosyal Bilgiler dersine büyük yük düşmektedir. Demirkaya (2005)'e göre bu değişim ile yenilenen Sosyal Bilgiler programlarının ana hedefi, iyi vatandaş yetiştirmektir. Sosyal Bilgiler programı, bireyin bütün özelliklerini göz önünde bulundurarak, yaşama aktif katılmasını sağlayan, doğru kararlar almasına yardımcı olan, bireyin kendine ve topluma yararlı bir fert olmasına katkı sağlayan bir yaklaşımı kapsamaktadır. Yeni Sosyal Bilgiler programı, öğrencinin kendi yaşantısından yola çıkarak bilgiyi kendisinin yapılandırmasını hedeflemektedir (Safran, 2004). Bunu sağlamada etkili yöntemlerden biri de öğrenciler arasındaki etkileşimin en üst düzeyde sağlandığı İşbirliğine Dayalı Öğrenme yaklaşımıdır (Grenier, Dyson & Yeaton, 2005). İşbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı kişinin kendi görüşünü ortaya koymasında, toplumun kurallarını benimseyerek bunlara uymasında ve toplumsallaşmasında etkili olur(Cin,2005).

İstenilen ve amaçlanan bireylerin yetiştirilmesinde Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan yöntem ve stratejilerin önemi büyüktür. İşbirliğine Dayalı Öğrenme yaklaşımında bireyler grupla çalışmak zorunda oldukları için birbirine yardım etme davranışı ön plandadır. Bu yardımlaşma faaliyetleri süresince öğrenciler, gruptaki

arkadaşlarına kendi düşüncelerini aktarmak için problemi yeniden düzenleme, açıklama ve problemin nasıl çözüleceğinin açıklamasını yaparlar(Şimşek, Doymuş ve Karaçöp, 2009).

İşbirliğine dayalı öğrenme, üzerinde uzun yıllardır araştırmalar yapılan ve çoğunluğu öğrencilerin akademik başarılarına olan etkisi üzerine olan bu araştırmalarla birçok ülkede, her çeşit okulda, her temel konu alanında ve her sınıf seviyesinde etkililiği ortaya konmuş bir yaklaşımdır (Slavin,1995, akt. Yağcı, Kaptı ve Beyaztaş, 2012). Grup çalışması öğrencilerin birbirleriyle olan sosyal ilişkilerini düzenlemelerinde, akranlarıyla birlikte öğrenme yaşantısı kazanmalarında etkili olan bir yöntemdir. Ayrıca öğrencinin bilgisini kullanmasına, düzenlemesine ve bilgiyi yeniden oluşturmasına katkı sağlamaktadır.

Eğitim- öğretim hayatında etkin şekilde kullanılabilen işbirliğine dayalı öğrenme ortamları, grup çalışmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir. Araştırmacılar öğrencilerin küçük gruplar halinde çalıştıklarında öğretilenleri daha iyi öğrendiklerini ve öğretilenleri belleklerinde daha iyi tuttuklarını, öğrencilerin grup arkadaşlarıyla çalıştıkları sosyal ortam ile daha uyumlu olduklarını diğer geleneksel yöntemlerle karşılaştıklarında tespit etmişlerdir (Köseoğlu,2010). Bu açıdan bakıldığında etkililiği araştırmalarla da desteklenmiş olan bu yaklaşımın, eğitim- öğretim hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmesi kaçınılmaz olmuştur.

İşbirliğine dayalı öğrenmenin birçok alt teknikleri vardır. Bunlardan biri de Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri tekniğidir. Demirel (2010)'a göre Öğrenci Takımları-Başarı Bölümlerinde (ÖTBB) öğrenciler, tüm takım arkadaşlarının dersi derinlemesine öğrenmiş olduklarından emin oluncaya kadar takım içinde çalışırlar. Yetersizlikleri tartışabilir ya da çalıştıkları konuya ilişkin birbirlerini test ederler. Tüm öğrenciler birlikte çalışmalarına karşı sınavlarda bireysel hareket ederler. Aldıkları sınav puanları geçmişteki ortalamaları ile karşılaştırılarak takım puanına katkıda bulunurlar. Bu şekilde öğrenciler hem kendilerine hem de takımlarına karşı sorumluluk duyduklarından derse aktif olarak katılabilirler.

ÖTBB'de öğrenci, hem kendi hem de takım başarısı için mücadele ederek aktif olarak öğrenme faaliyeti içinde olacağından ders daha zevkli ve eğlenceli hale gelecektir. Öğrenci yalnız kendi öğrenmesinden değil, takım arkadaşlarının öğrenmesinden de sorumlu olacağından, bu tekniği arkadaşlık ve takım bağlarını güçlendirici bir teknik olarak görmek mümkündür. ÖTBB tekniği farklı derslerde de uygulanarak öğrencinin hem bireysel hem de takım içindeki performansını geliştirmesine yönelik fırsatlar sunabilmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı; işbirlikli öğrenme yaklaşımından Öğrenci Takım-Başarı Bölümleri'ni (ÖTBB) uygulamada kullanılan geleneksel öğretim yöntemlerinden düz anlatım ve soru- cevap ile karşılaştırarak bunların ilköğretim 4. sınıfta bulunan öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki akademik başarı ve kalıcılığına olan etkisini belirlemektir. Ayrıca ÖTBB tekniği ile işlenen Sosyal Bilgiler derslerinde, öğrencilerin bu teknikle işlenen Sosyal Bilgiler dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli: Araştırmada karma yöntem takip edilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden öntest- sontest kontrol gruplu deneysel desen, nitel araştırma yöntemlerinden ise eylem araştırması kullanılmıştır. Öğrencilerin uygulamanın başında ve sonunda aldıkları puanları karşılaştırabilmek için öntest-sontest kontrol gruplu model, uygulamaya yönelik görüşlerini almak için ise nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Öntest-sontest kontrol gruplu modelin araştırmaya uyarlanmış simgesel görünümü şöyledir:

Tablo 1.

Araştırmadaki 4. Sınıflar İçin Uyarlanmış Öntest – Sontest Kontrol Gruplu Modelin Simgesel Görünümü

G ₁	R	O _{1.1}	X	O _{1.2}
G ₂	R	O _{2.1}		O _{2.2}
G ₂	R	O _{2.1}	X	O _{2.2}
G ₁	R	O _{1.1}		O _{1.2}

G₁ "İnsanlar ve Yönetim" ünitesindeki uygulamada deney grubuyken, "Uzaktaki Arkadaşım" ünitesindeki uygulamada kontrol grubudur.

G₂ "İnsanlar ve Yönetim" ünitesindeki uygulamada kontrol grubuyken, "Uzaktaki Arkadaşım" ünitesindeki uygulamada deney grubudur

Deney ve Kontrol Grupları: Araştırmanın deney ve kontrol gruplarını İstanbul ili Sultangazi ilçesindeki Şehit Teğmen Ali Yılmaz İlköğretim Okulu'na 2012-2013 eğitim- öğretim yılında devam eden ilköğretim 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın "İnsanlar ve Yönetim" ünitesinde deney grubunu 4/C sınıfına giden öğrenciler, kontrol grubunu ise 4/A sınıfına giden öğrenciler oluşturmaktadır. "Uzaktaki Arkadaşım" ünitesinde ise, deney grubunu 4/A sınıfına giden öğrenciler, kontrol grubunu ise 4/C sınıfına giden öğrenciler oluşturmaktadır.

Deney ve kontrol gruplarına her uygulamanın başında güvenilirlik çalışması yapılmış bir öntest uygulanmıştır. Bir modelde öntestin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine ve sontest sonuçlarının buna göre düzeltilmesine yardım eder (Karasar,2009). Bu amaçla yapılan öntestin sonuçlarına göre grupların benzer özellikte oldukları tespit edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarının oluşturdukları sınıflar, sınıf mevcudu olarak birbirine çok yakındır. Gruplar oluşturulurken her grupta başarı düzeyi yüksek ve düşük öğrencilerin bulundurulmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca deney ve kontrol grupları belirlenirken öğrencilerin okula devamlılık durumu ve cinsiyet özellikleri göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 2'de deneklerin her bir gruptaki cinsiyet dağılımları ve yüzdeleri verilmiştir. Tabloda da görülmektedir ki her bir gruptaki cinsiyet dağılımı genelde birbirine yakındır.

Tablo 2.

Deneklerin Cinsiyet Dağılımları

Ünite Grup	İnsanlar ve Yönetim				
	Deney (4/C)		Kontrol (4/A)		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Cinsiyet	Kız	14	58,34	11	45,83
	Erkek	10	41,66	13	54,17
	Toplam	24	100	24	100

Ünite Grup	Uzaktaki Arkadaşım				
	Deney (4/A)		Kontrol (4/C)		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Cinsiyet	Kız	14	58,34	11	45,83
	Erkek	10	41,66	13	54,17
	Toplam	24	100	24	100

Veri Toplama Araçları:

Öntest-Sontest: Araştırmada kullanılmak amacıyla deney ve kontrol gruplarına uygulanmak üzere “İnsanlar ve Yönetim” ünitesi için bir adet test geliştirilmiştir. Geliştirilen bu test, öntest- sontest olarak kullanılmıştır. “Uzaktaki arkadaşım” ünitesi için deney ve kontrol gruplarına uygulanacak bir test daha geliştirilmiştir. Geliştirilen bu test de öntest- sontest olarak araştırmada kullanılmıştır (Ek 1 ve 2). Dördüncü sınıf için “İnsanlar ve Yönetim” ve “Uzaktaki Arkadaşım” ünitelerinin kazanımlarına dikkat edilerek, her kazanıma uygun yetmiş dört maddeden oluşan ölçme aracı geliştirilmiştir. Ölçme araçları geliştirilirken 4. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Bu ölçme araçlarının güvenilirliğini sağlamak amacıyla bir önceki yıl aynı ünitelerin görüldüğü, bu yıl ise beşinci sınıf olan öğrencilere dördüncü sınıflar için geliştirilen ölçme araçları uygulanmıştır. Geliştirilen yetmiş dört madde, 80 beşinci sınıf öğrencisine uygulanmış ve KR-20 katsayısına bakılarak güvenilirliği sınanmıştır. Büyüköztürk(2009)’a göre güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir. İlk uygulama sonuçlarına göre KR-20 .89 olarak bulunmuştur. Ayrıca her bir maddenin madde ayırt edicilik endeksine bakılıp, .30’un altında ayırt ediciliği olan maddeler testten çıkarılarak asıl uygulama için kullanılacak maddeler belirlenmiştir (Tablo 3 ve 4). Güvenirlik analizinden sonra her ünite için kullanılacak madde sayıları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 3.

“İnsanlar ve Yönetim” Ünitesi Güvenirlilik Çalışması Sonucu Kullanılan Maddeler Ve Ayırt Edicilik İndeksleri

Soru	Ayırt Edicilik (r)	Soru	Ayırt Edicilik (r)	Soru	Ayırt Edicilik (r)
1	0,76	11	0,58	21	0,55
2	0,5	12	0,62	22	0,51
3	0,8	13	0,58	23	0,45
4	0,72	14	0,63	24	0,41
5	0,77	15	0,41	25	0,57
6	0,6	16	0,56	26	0,58
7	0,62	17	0,6	27	0,57
8	0,63	18	0,55	28	0,46
9	0,62	19	0,55	29	0,42
10	0,66	20	0,53	30	0,41

Tablo 4.

“Uzaktaki Arkadaşım” Ünitesi Güvenirlilik Çalışması Sonucu Kullanılan Maddeler Ve Madde Ayırt Edicilik İndeksleri

Soru	Ayırt Edicilik (r)	Soru	Ayırt Edicilik (r)	Soru	Ayırt Edicilik (r)
1	0,62	8	0,52	15	0,47
2	0,67	9	0,43	16	0,45
3	0,68	10	0,4	17	0,42
4	0,63	11	0,43	18	0,42
5	0,62	12	0,68	19	0,42
6	0,52	13	0,4		
7	0,52	14	0,42		

Tablo 5.

Güvenirlilik Çalışması Sonrası Öntest- Sontest Madde Sayısı

Ünite Adı	Madde Sayısı
İnsanlar ve Yönetim	30
Uzaktaki Arkadaşım	19

Kalıcılık Testi: Son test uygulamasından iki hafta sonra kalıcılığı tespit etmek amacıyla öğrencilere öntest ve sontest olarak kullanılan testler tekrar uygulanmıştır.

ÖTBB Değerlendirme (Görüşme) Formu: Nitel araştırmalarda değerlendirme (görüşme) formu sıklıkla tercih edilmektedir. Araştırmanın nitel boyutunu oluşturan görüşme formu açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu değerlendirme (görüşme) formu Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri uygulaması sonunda öğrencilerin uygulamayla ilgili görüşlerini, düşüncelerini öntest- sontest sonuçlarıyla karşılaştırma yapmak amacıyla uygulanmıştır. Değerlendirme formu hazırlanırken Şehit Teğmen Ali Yılmaz İlköğretim Okulunda görev yapan iki tane 4. Sınıf öğretmenin görüşleri alınmış; öğrencilerin seviyelerine uygun, kolayca cevaplayabilecekleri tek maddeden oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Uygulama yapılan deney gruplarından birine değerlendirme (görüşme) formu dağıtılmış ve 16 öğrenciden yazılı olarak form toplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Uygulama Süreci: Uygulama öncesinde, öğrencilere uygulama ile ilgili detaylı bilgi verilmiş, heterojen gruplar oluşturulmuş ve sınıf düzeni grup çalışmasına uygun hale getirilmiştir. Her bir grup kendine bir grup ismi seçmiştir.

Uygulama aşamasında sunuş yöntemiyle yeni ünite işlenmiş, kitaptaki etkinliklere ek olarak öğretmen tarafından hazırlanmış çalışma kâğıtları gruplara dağıtılmıştır. Her iki öğrenciye tek bir çalışma kâğıdı ve cevap anahtarı dağıtılmıştır. Çalışma kâğıtları bireysel olarak yapıp, cevaplar dağıtılan cevap anahtarından kontrol edilmiştir. Anlaşılmayan ya da yanlış cevaplanan sorular takım arkadaşlarıyla tartışılıp, öğrenilmiştir. Burada birey öğrenme sorumluluğunun öncelikli olarak kendinde ve takım arkadaşında olduğunu, öğretmenin başvurulacak tek kaynak olmadığını anlamıştır. Bu aşamada öğrenmeden bireyin kendisi ve takım arkadaşı sorumludur, öğretmen sadece yol gösterici konumdadır.

Çalışma kâğıtlarıyla pekiştirilen konu, izleme testiyle sınanmıştır. Burada öğrenme sorumluluğu tamamen bireyin kendisindedir. Kendi ve takım arkadaşlarının öğrenmesinden sorumlu tutulan öğrenciler, izleme testiyle gruplarına puan kazandırmaya çalışmışlardır. Bireysel olarak yapılan izleme testinden alınacak puan bireyin ilerleme puanını belirleyerek, takım puanına eklenmiştir. İlerleme puanlarıyla oluşan takım puanına göre takımlara ödüller verilmiştir. Başarılı grupların adları panoya asılıp ilan edilmiş, sınıf önünde alkışlatılmış ve başarı sertifikası verilmiştir. Uygulama sonunda sontest uygulanmıştır.

Bu süreçte kontrol grubunda öntest uygulanmasından sonra düz anlatım ve soru cevap ağırlıklı öğretim yöntemleri ile ders işlenmiştir. Düz anlatım ve soru-cevap öğretim yöntemiyle işlenen ünitenin ardından sontest uygulanmıştır. Kalıcılığı belirlemek adına her üniteden sonra deney ve kontrol gruplarına öntest ve sontest olarak verilen test, sontestin uygulanmasından iki hafta sonra tekrar uygulanmıştır.

İki ayrı sınıftaki öğrencilerin hepsi sırayla deney ve kontrol grubu olduktan sonra ÖTBB tekniği hakkındaki öğrenci düşüncelerini, görüşlerini öğrenmek, düz anlatım ve soru-cevap yöntemleriyle arasında karşılaştırma yapabilmek için görüşme formu uygulanmıştır.

Verilerin Analizi: Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri tekniği uygulama sürecinde her ünite için hazırlanan izleme testi verilerine göre öğrenciler değerlendirilmiştir. İzleme testinden elde edilen puanlar öğrencinin temel puanlarıyla karşılaştırılarak ilerleme puanları belirlenmiştir. Belirlenen ilerleme puanlarına göre takımların puanları oluşturulmuş ve başarıları hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur. Buradaki asıl amaç, öğrencinin öğrenme ortamlarına bizzat girmesi ve takım arkadaşlarıyla paylaşım içinde bulunarak takım arkadaşının öğrenmesine katkıda bulunup sorumluluklarını yerine getirmesidir.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan öntest ve sontestten toplanan verilere istatistiksel işlem uygulanmış, elde edilen sonuçlara göre yorumlar yapılmıştır. Öntest-sontest uygulamasının ardından öğrencilerin ÖTBB tekniği ile ilgili görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken 4. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınarak, öğrenci seviyesine uygun, öğrencilerin rahatlıkla cevaplayabilecekleri madde oluşturulmuştur. Görüşme formunda "Sosyal Bilgiler dersinde kullandığımız yeni öğretim tekniği (ÖTBB) ile ilgili düşüncelerinizi yazınız" ifadesine yer verilmiştir.

Geliştirilen değerlendirme (görüşme) formu 16 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Elde edilen verilerin ayrıntılı incelenmesi ve temalar şeklinde gruplandırılabilmesi açısından araştırmada içerik analizi yapılmıştır. Formdaki maddeye göre ÖTBB tekniği ile ilgili görüşlere göre temalar ve temalara ait alt temalar belirlenmiştir. Öğrenci cevaplarındaki kelime ve cümleler analiz edilerek tema ve alt temalar oluşturulup yorumlanmıştır Nitel verilerin analizinde NVivo7 programından yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

1. Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeyi Bakımından Öntest Sonuçlarının Karşılaştırılması:

Tablo 6'da belirtilen 4. sınıf "İnsanlar ve Yönetim" ünitesi uygulama öncesi ön test sonuçlarına göre; ÖTBB tekniğinin uygulanacağı sınıftaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 39.62 ve standart sapma değerleri 13.31'dir.

Tablo 6.

"İnsanlar ve Yönetim" Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	39.62	13.31	.861
Kontrol Grubu	24	40.33	14.54	

Soru- cevap ve düz anlatım öğretim yönteminin uygulanacağı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 40.33 ve standart sapma değerleri 14.54'dür. Grupların puan ortalamalarının birbirine olan yakınlığı her iki gruptaki öğrencilerinin birbirine yakın başarı düzeyinde olduğunu göstermektedir. P

değeri incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının uygulama öncesindeki başarıları arasında fark anlamlı olmadığından ($p > .05$) grupların birbirine denk olduğu çıkarımı yapılabilir.

Tablo 7.

“Uzaktaki Arkadaşım” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	41.87	14.75	.752
Kontrol Grubu	24	43.12	12.40	

Tablo 7’de belirtilen 4. sınıf “Uzaktaki Arkadaşım” ünitesi uygulama öncesi ön test sonuçlarına göre; ÖTBB tekniğinin uygulanacağı sınıftaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 41.87 ve standart sapma değerleri 14.75’dir. Soru-cevap ve düz anlatım öğretim yönteminin uygulanacağı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 43.12 ve standart sapma değerleri 12.40’dır. Grupların puan ortalamalarının birbirine olan yakınlığı her iki gruptaki öğrencilerinin birbirine yakın başarı düzeyinde olduğunu göstermektedir. P değeri incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının uygulama öncesindeki başarıları arasında fark anlamlı olmadığından ($p > .05$) grupların birbirine denk olduğu çıkarımı yapılabilir.

Her iki uygulamanın sonuçları karşılaştırıldığında deney ve kontrol grupları arasında 1 veya 2 puanlık farkın olduğu gözlenmiştir. Her iki öntest uygulamasında da p değerlerinin .05 anlamlılık değerinden büyük olması grupların birbirine denk olduğunu desteklemektedir. Bundan dolayı araştırmada gruplar birbirine denk sayılmıştır.

2. Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeyi Bakımından Sontest Sonuçlarının Karşılaştırılması:

Uygulama sonrasında hem deney hem de kontrol grubuna son test uygulanmıştır.

Tablo 8.

“İnsanlar ve Yönetim” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	76.54	11.79	.000
Kontrol Grubu	24	57.62	16.18	

Tablo 8’de belirtilen “İnsanlar ve Yönetim” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 76.54 ve standart sapma değerleri 11.79’dur. Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 57.62 ve standart sapma değerleri 16.18’dir. Akademik başarı düzeyi

bakımından gruplar arası fark .05 düzeyinde anlamlıdır ($p < .05$). Elde edilen bulgulara göre deney grubuna uygulanan ÖTBB tekniğinin kontrol grubuna uygulanan geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 9.

“Uzaktaki Arkadaşım” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	71.83	12.09	.045
Kontrol Grubu	24	64.54	12.42	

Tablo 9’da belirtilen “Uzaktaki Arkadaşım” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 71.83 ve standart sapma değerleri 12.09’dur. Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 64.54 ve standart sapma değerleri 12.42’dir. Akademik başarı düzeyi bakımından gruplar arası fark .05 düzeyinde anlamlıdır ($p < .05$). Elde edilen bulgulara göre deney grubuna uygulanan ÖTBB tekniğinin kontrol grubuna uygulanan geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

3. Öğrencilerin Kalıcılık Testi Puan Sonuçlarının Karşılaştırılması:

Son test uygulamasının iki hafta sonrasında hem deney hem de kontrol gruplarına kalıcılık testi uygulanmıştır.

Tablo 10.

“İnsanlar ve Yönetim” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	77.20	12.44	.000
Kontrol Grubu	24	56.75	15.22	

Tablo 10’da belirtilen “İnsanlar ve Yönetim” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 77.20 ve standart sapma değerleri 12.44’dür. Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 56.75 ve standart sapma değerleri 15.22’dir. Kalıcılık düzeyi bakımından gruplar arası fark .05 düzeyinde anlamlıdır ($p < .05$). Elde edilen bulgulara göre deney grubuna uygulanan ÖTBB tekniğinin kontrol grubuna uygulanan geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 11.

“Uzaktaki Arkadaşım” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Deney Grubu	24	73.95	12.87	,132
Kontrol Grubu	24	67.45	16.25	

Tablo 11’de belirtilen “Uzaktaki Arkadaşım” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin (deney grubu) puanlarının ortalamaları 73.95 ve standart sapma değerleri 12.87’dir. Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (kontrol grubu) puanlarının ortalamaları 67.45 ve standart sapma değerleri 16.25’dir. Deney ve kontrol gruplarının puanlarının ortalamaları arasında 6.5 puanlık bir fark söz konusudur. Fakat, kalıcılık düzeyi bakımından gruplar arası fark .05 düzeyinde anlamlı değildir ($p > .05$).

4. Deney Grubu Öğrencilerinin Sontest- Kalıcılık Testi Puan Sonuçlarının Karşılaştırılması:

Deney grubunun sontest ve kalıcılık testine ilişkin puanlarına eşleştirilmiş iki grup (paired-samples) t testi uygulanmıştır. Tablo 12’de belirtilen “İnsanlar ve Yönetim” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (deney grubu) akademik başarı düzeylerini ölçmek için uygulanan sontest ve kalıcılık testi sonuçlarına göre sontest puanlarının ortalamaları 76.54 ve standart sapma değerleri 11.79’ dur.

Tablo 12.

“İnsanlar ve Yönetim” Ünitesi Deney Grubunun Sontest ve Kalıcılık Testi Puanlarına İlişkin Bulgular

Test	N	Ortalama	SS	P
Sontest	24	76.54	11.79	.715
Kalıcılık Testi	24	77.20	12.44	

Kalıcılık testi puanlarının ortalamaları 77.20 ve standart sapma değerleri 12.44’dür. Akademik başarı düzeyi bakımından deney grubunun sontest ve kalıcılık testi puanları arasındaki fark .05 düzeyinde anlamsızdır ($p > .05$). “İnsanlar ve Yönetim” ünitesinde deney grubundan elde edilen verilere göre, ÖTBB tekniğinin uygulandığı grupta unutmamanın gerçekleşmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13.

“Uzaktaki Arkadaşım” Ünitesi Deney Grubunun Sontest ve Kalıcılık Testi Puanlarına İlişkin Bulgular

Grup	N	Ortalama	SS	P
Sontest	24	71.83	12.09	,178
Kalıcılık Testi	24	73.95	12.87	

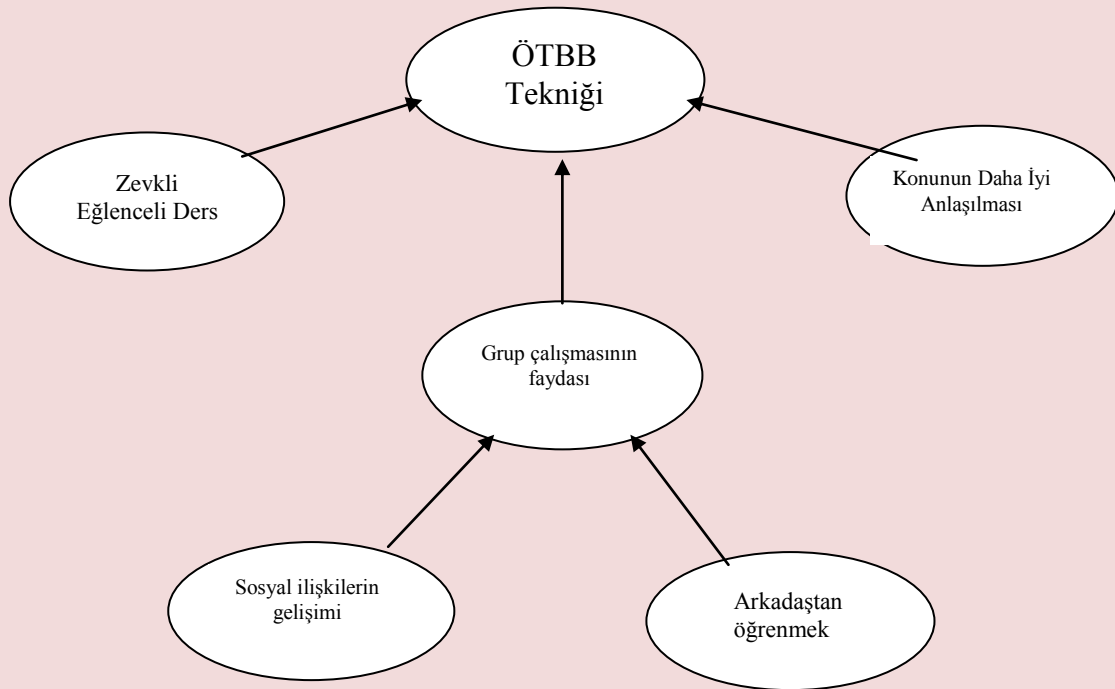

Deney grubunun sontest ve kalıcılık testine ilişkin puanlarına eşleştirilmiş iki grup (paired-samples) t testi uygulanmıştır. Tablo 13’de belirtilen “Uzaktaki Arkadaşım” ünitesi uygulamasında ÖTBB tekniğinin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin (deney grubu) akademik başarı düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan sontest ve kalıcılık testi sonuçlarına göre sontest puanlarının ortalamaları 71.83 ve standart sapma değerleri 12.09’dur. Kalıcılık testi puanlarının ortalamaları 73.95 ve standart sapma değerleri 12.87’dir. Akademik başarı düzeyi bakımından deney grubunun sontest ve kalıcılık testi puanları arasındaki fark .05 düzeyinde anlamsızdır ($p > .05$). “Uzaktaki Arkadaşım” ünitesinde deney grubundan elde edilen verilere göre, ÖTBB tekniğinin uygulandığı grupta unutmanın gerçekleşmediği sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde ÖTBB Tekniği Uygulamasına Yönelik Bakış Açıları:

ÖTBB tekniği uygulaması görüşme formundaki cevaplar NVivo7 programında analiz edilmiştir. ÖTBB uygulamasına ilişkin görüşler 3 tema altında toplanmış, ayrıca birinci temaya ait 2 tane de alt tema belirlenmiştir.

- 1 - Tema 1 Grup Çalışmasının Faydaları
 - 1.1. Alt Tema Sosyal İlişkilere Katkısı
 - 1.2. Alt Tema Arkadaştan Öğrenmek / Sormak
- 2 - Tema 2 Zevkli ve Eğlenceli Ders
- 3 - Tema 3 Konunun Daha İyi Anlaşılması

Şekil: 1

Değerlendirme (Görüşme) Formuna Göre Genel Dağılım Şeması

Tablo 14.*Değerlendirme (Görüşme) Formuna Verilen Yanıtlara İlişkin Bulgular*

Temalar Alt Temalar	Düşünceler
Sosyal İlişkilere Katkısı	<p>"Arkadaşlarımla ilişkim gelişti".</p> <p>"Bu çalışmalar sonucunda arkadaşlarımla ilişkimin daha kalıcı olmaya başladığını fark ettim".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde kullandığımız yeni öğretim tekniği, arkadaş ilişkisini ve grup arkadaşlığımızı daha geliştirdi".</p> <p>"Sosyal bilgiler dersinde grubumuza puan getirebilmek için çabaladık. Grup arkadaşlarımla daha iyi bir ilişki kurdum".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde arkadaşlarımla ilişkim gelişti".</p> <p>"Arkadaş ilişkisi gelişti ve takıma başarı testinden puan kazandırdık".</p> <p>"Grup arkadaşlarımla arkadaş ilişkimiz gelişti".</p> <p>"Grubumuz 1. olmadı ama bu etkinlik sayesinde arkadaşlarımla aram daha iyi oldu".</p> <p>"Grup arkadaşlarımla birlikte grubumuza puan kazandırmaya çalıştık. Arkadaşlarımızla yardımlaşarak sınava daha iyi hazırlandık. Bu grup çalışması ile arkadaş ilişkimizi geliştirdik".</p> <p>"Grup arkadaşlarımla, arkadaş ilişkisi kurdum".</p> <p>"Sınıf arkadaşlarıyla ilişkisini kesen arkadaşım, grup arkadaşlarıyla ilişkisini geliştirdi".</p> <p>"Arkadaş ilişkisi gelişti".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde yaptığımız grup çalışması, arkadaşlarımla ilişkimizi geliştirdi. Arkadaşlarımla takımımıza puan kazandırmak için çalıştık".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde yaptığımız takım çalışmasıyla şunları yaptık: Önce arkadaşlarıma puan kattım. Arkadaşlarımla ilişkim gelişti".</p>
Arkadaştan Öğrenmek / Sormak	<p>"Sosyal Bilgiler dersinde grup arkadaşlarımıza anlamadıklarımızı sorduk".</p> <p>"Öğretmenimiz bir konuda bir kişi bile anlamasa ona anlattırdı. Bu testlerden düşük alıyordum, bu yüzden sıra arkadaşımın neler bildiğini daha iyi biliyordum".</p> <p>"Başarı testiyle puan getirdik ve ben zor durumda kalmadım, yapamadıklarımızı arkadaşlarıma sordum".</p> <p>"Yapamadıklarımı arkadaşlarıma sordum".</p> <p>"Yapamadıklarımı arkadaşlarıma sordum".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde yaptığımız takım çalışmasıyla, aldığımız notlarla takımımıza katkıda bulduk. Yapamadığımız etkinlikleri grup arkadaşlarıma sorduk".</p> <p>"Grubumuza başarı testiyle puan getirdik. Birlikte grup çalışması yaptık. Yapamadığım bazı şeyleri arkadaşlarıma sordum".</p> <p>"Yapamadıklarımızı arkadaşlarımızla daha iyi anladık".</p> <p>"Yapamadığım soruları arkadaşlarıma sordum".</p>
Zevkli ve Eğlenceli Ders	<p>Grup çalışmasıyla ders daha eğlenceli geçti."</p> <p>"Grup arkadaşlarımla daha iyi vakit geçirdik".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde grup çalışmamız çok güzel ve eğlenceli geçti".</p> <p>"Dersimizde sıkılmak yerine arkadaş ilişkisini daha sıcak hale getirdi ve dersimiz eğlenceli geçti".</p> <p>"Derslerimiz daha eğlenceli geçti".</p> <p>"Dersin eğlenceli geçmesine katkı sağladı".</p> <p>"Bu testleri ve sınavları yaparken çok eğlendim. Sınavdan kötü almama rağmen mutluyum, en azından eğlendim".</p> <p>"Her grup, grubuna puan getirmeye çaba gösterdi. Gittikçe derslerimiz daha eğlenceli geçti".</p> <p>"Sosyal Bilgiler dersinde grup çalışmasıyla etkinliğimizi zevkli hale getirdik".</p> <p>"Grup çalışması yaparak dersleri daha iyi anladık, dersler daha eğlenceli geçti".</p> <p>"Dersler çok eğlenceli geçti".</p> <p>"Derslerimiz hep eğlenceli geçti".</p> <p>"Dersin daha eğlenceli geçmesini sağladı".</p> <p>"Ders eğlenceli geçti".</p>

"Grup arkadaşlarımızla sınava daha iyi hazırlandık".
"Dersi daha iyi anladık".
"Böylece konuyu daha iyi anlamış olduk".
"Sınavlarımıza katkıda bulunan bu test sınıfımızdaki arkadaşların da notlarını benim gibi yükseltti. Grup çalışması her sınıfta yapılmalı ki biz yaptık ve çok yararlandık. Bu çalışmalardan sınıfça yararlandık".
"Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenimizin yaptığı öntest ve sontestin bize çok katkısı oldu. Sıra arkadaşımınla beraber düşünme düşünme soruları yaptık. Öğretmenimizin yaptığı başarı testi ile gruba puan kazandırdık. Sosyal Bilgiler dersinde bazen sıkılıyordum ama öğretmenimizin yaptığı testlerin bize faydası oldu. Bu çalışmalardan sonra biraz daha Sosyal Bilgiler dersini sevmeye başladım".
"Bu yeni öğretim tekniği sınava daha iyi hazırlanmamıza katkıda bulundu".
"Sınava daha iyi hazırlandım. Zekâm ve bilgim gelişti. Öğretmenime saygım ve sevgim çoğaldı".
"Dersleri daha da iyi anlamamı sağladı. Aldığımız notlarla takımımıza katkıda bulduk".
"Grup çalışması ile sınava daha iyi çalıştım. Başarı testi ile grubumuza puan kattık. Derste aldığımız notlar ile takımımıza katkıda bulduk. Her konudan sonra öğretmenimiz çalışma kâğıdı dağıttı, onları arkadaşımızla çözdük".
"Testleri yaparak sınavlara da çalışmış oldum".
"Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenimizin dağıttığı testleri grup çalışması ile çözerek ders notlarında ilerleme gösterdik. Grubumuz arasında iş paylaşımı yaptık. Zamanımızı iyi kullanmayı öğrendik. Sınavımıza iyi hazırlandık. Kısacası ÖTBB'yi herkese öneriyorum".
"Grup arkadaşlarımla çalışmayı başarıyla tamamladık. Bu benim derse daha motive olmamı sağladı".
"Yapamadığımız soruları grubumuzla çözmeye çalıştık, çözemediklerimizi öğretmenimize sorduk. Sınavlara daha iyi çalıştık. Yapılan testlerle grubumuza puan aldirmaya çalıştık; ama birinci olamadık. Öğretmenimiz etkinlikler yaparak bize yardımcı oldu".
"Yapılan bu grup çalışması ile grubuma puan kazandırdım. Öğretmenimiz bize konu öncesi test vererek bilmediğimiz konuları çözerek kendimizi denememizi sağladı".
"Her konudan sonra öğretmenimiz çalışma kâğıdı verdi. Bizim grup olan "Güler Yüz" grubu birinci oldu. Çok heyecanlandık ve mutluluktan yetimizde duramadık. Öğretmenim iyi ki bu çalışma kâğıtlarını vermiş. Bundan dolayı karnemde sadece 2 tane dördüm var, diğerlerinin hepsi beş, çok mutluyum".
"Her konudan sonra öğretmenimiz bize çalışma kâğıdı verdi. Çalışma kâğıdını yaparak sınava hazırlandık, iyi notlar aldık".
"Sınava daha iyi çalışmamızı da sağladı. Öğretmenimizin dağıttığı testler bana daha çok katkı sağladı. Öğretmenime minnettarım".
"Sınava daha iyi hazırlandım ve grup çalışması yaptım".

"Sosyal İlişkilere Katkısı" alt temasında öğrenciler, ÖTBB tekniği uygulama etkinliklerinde takım arkadaşlarıyla kaynaştıklarını, hatta aralarında arkadaşlık bağı olmayan öğrencilerin arkadaş ilişkilerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Elde edilen verilerden anlaşılıyor ki, takıma puan getirme, takımı birinci yapabilme düşüncesi öğrencileri birbirine kenetlemiş ve aralarında olumlu ilişkilerin gelişmesine yardımcı olmuştur.

"Arkadaştan Öğrenmek/Sormak" alt temasında öğrenciler, bireysel olarak yapamadıkları etkinlikleri ve soruları arkadaşlarına sorup öğrendiklerini ve bu şekilde öğrenerek takıma puan getirdiklerini belirtmişlerdir. Öğrenci cevaplarından yola çıkılarak takım arkadaşlarına sormak ve arkadaşlarından öğrenmek konunun daha iyi anlaşılmasında önemli bir faktör olmuştur.

"Zevkli ve Eğlenceli Ders" temasında öğrenciler, ÖTBB tekniğiyle ders işlerken arkadaşlarıyla iletişim kurup ders sürecine ortak olmanın dersi daha zevkli ve eğlenceli hale getirdiğini belirtmişlerdir. Öğrenci görüşlerinden geleneksel öğretim yöntemlerine dayalı sunum, soru - cevap vb. etkinliklerin öğrenciyi sıktığını, takım çalışması içinde arkadaşlarıyla birlikte derse katılmalarının dersi zevkli hale getirdiği sonucuna varılmaktadır. Hatta bu etkinliğin uygulandığı dersin sınavından düşük alan bir öğrencinin bile ders sürecinde eğlendiği görüş formunda belirtilmiştir.

"Konunun Daha İyi Anlaşılması" temasında öğrenciler, takım arkadaşlarıyla birlikte konunun daha iyi öğrenildiğini ve sınavlara daha iyi hazırlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci görüşlerinden, sık sık verilen çalışma kâğıtları ve takım

arkadaşıyla cevaplanamayan soruların birlikte cevaplanması öğrencileri sınava daha iyi hazırladığı ve sınav notlarının yükseldiği sonucuna ulaştırmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde Öğrenci Takımları- Başarı Bölümleri tekniğinin akademik başarıya ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı bu çalışma sonucunda 2012- 2013 eğitim - öğretim yılında yapılan uygulamanın her ikisinde Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri tekniğinin akademik başarıyı sağladığı görülmüştür. Bir başka ifadeyle deney ve kontrol grupları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Araştırmanın bütününe bakıldığında Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri tekniğinin, geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha başarılı olduğu söylenebilir. Aktif öğrenmeye, sorumluluk bilincine ve sosyal becerilerin gelişmesini sağlayan Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri tekniğinin iki uygulama içinde akademik başarıyı geleneksel öğretim yöntemlerine göre artırması Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri tekniğinin daha başarılı bir teknik olduğunu göstermektedir. Alanyazına bakıldığında araştırma sonuçlarını destekleyici çalışmaların olduğu görülmektedir.

Gençosmanın'ın (2011) "Fen ve Teknoloji Öğretiminde Kullanılan Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniğinin Öğrencilerin Öz-Yeterlilik, Sınav Kaygısı, Akademik Başarı ve Hatırda Tutma Düzeylerine Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında öz-yeterlilik, sınav kaygısı, akademik başarı ve hatırda tutma açısından, işbirliğine dayalı ÖTBB tekniğinin geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili bir yöntem olduğu belirtilmiştir. Bu çalışma, araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Ural 'ın (2007) "İşbirlikli Öğrenmenin Matematikteki Akademik Başarıya, Kalıcılığa, Matematik Özyeterlilik Algısına ve Matematiğe Karşı Tutumuna Etkisi" adlı doktora tezi çalışmasında işbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniğinin geleneksel öğretim yöntemlerine göre akademik başarıyı artırmada daha etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışma da işbirlikli öğrenme tekniklerinin başarısını gösteren farklı bir çalışmadır ve ÖTBB tekniğinin başarısını desteklemektedir.

Sontest uygulamalarından iki hafta sonra uygulanan kalıcılık testlerinin her ikisinde de deney ve kontrol grupları arasındaki fark anlamlı değildir. Farkın anlamsız çıkması unutkanlığın gerçekleşmediğinin, bir başka deyişle kalıcılığın sağlandığının bir göstergesidir. Alanyazına bakıldığında araştırma sonucuna benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Aydın ve Alakuş (2009), "İşbirlikli Öğrenmeyle Görsel Sanatlar Dersini İşlemenin Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenilenlerin Kalıcılığa Etkisi" adlı çalışmalarında deney grubu kalıcılık testi puan ortalamalarının, kontrol grubu kalıcılık testi puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucunu bulmuşlardır.

Araştırmanın nitel bölümünü oluşturan değerlendirme (görüşme) formuna verilen cevaplar doğrultusunda şu sonuçlar çıkmıştır:

Birinci tema olan “Grup Çalışmalarının Faydaları” adlı temanın “Sosyal İlişkilere Katkısı” ve “Arkadaştan Öğrenmek/Sormak” adı altında iki adet alt teması belirlenmiştir. Sosyal İlişkilere Katkısı adlı alt temada arkadaş ilişkilerinin geliştiği ve ortak bir amaç için bir oldukları öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Arkadaştan Öğrenmek/ Sormak adlı alt temada ise, yapamadıkları soruları takım arkadaşına sorduğu ve böylece anladığı öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Gelici ve Bilgin (2011) “İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinin Tanıtımı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında ÖTBB tekniğiyle ilgili öğrencilerin büyük çoğunluğunun olumlu düşünce sergiledikleri ve tekniğin diğer tüm derslerde kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmayla, bu tekniğin eğlenceli bulunduğu ve sosyal becerileri geliştirdiği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmanın sonucu, araştırmanın nitel bölümüyle ilgili bulgularla örtüşmektedir.

Özdilek, Erkol, Doğan, Doymuş ve Karaçöp (2010) “ Fen ve Teknoloji Dersinin Öğretiminde Jigsaw Tekniğinin Etkisi ve Bu Teknik Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” adlı çalışmalarında işbirliğine dayalı öğrenme yöntemlerinden Jigsaw tekniğinin uygulandığı öğrencilerin teknikle ilgili düşüncelerine yer verilmiştir. Öğrenciler sosyal ve iletişim yönünde tekniğin olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonucu, araştırmadaki birinci tema ile benzemektedir.

İkinci tema olan “Zevkli ve Eğlenceli Ders” adlı temada, grup çalışmalarının dersi daha eğlenceli ve zevkli hale getirdiği, derste sıkılmadan daha iyi vakit geçirdikleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Altınsoy’un (2007) “Takım Oyun Turnuva Tekniğinin İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarısı ve Matematiğe İlişkin Tutumları Üzerine Etkisi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında işbirlikli öğrenme yaklaşımından olan takım-oyun turnuvaları tekniği sayesinde, öğrencilerin dersi daha fazla sevdiklerini ve derse daha fazla katılma isteği duydukları belirtilmiştir. Takım Oyun Turnuva tekniğin, arkadaşlarıyla daha iyi kaynaşmalarını sağladığını ve birlikte çalışmayı öğrettiğini belirtmişlerdir. Bu çalışma, araştırmanın ikinci temasını desteklemektedir.

Ünlü ve Aydın (2011) “ İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Öğretiminde Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği Hakkındaki Görüşleri” adlı çalışmalarında ÖTBB tekniğiyle işlenen matematik derslerinde tüm öğrencilerin isteyerek, sıkılmadan derse katıldıkları ve derse karşı olumlu tutumlar geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Çalışma bu yönüyle araştırmanın ikinci teması ile benzer özellik göstermektedir.

Üçüncü tema olan “Konunun Daha İyi anlaşılması” adlı temada, dersin daha iyi anlaşıldığı ve sınavlara daha iyi hazırlanıldığı öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Ural, Umay ve Argün (2008) “Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği Temelli Öğretimin Matematikte Akademik Başarı ve Özyeterliğe Etkisi” adlı çalışmalarının nitel bölümünün sonuçlarına göre öğrenciler, içeriği daha iyi anlamlandırdıkları, konunun mantığını kavrayıp derinlemesine öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu çalışma, araştırmanın üçüncü teması ile örtüşmektedir.

Yamarik (2010) çalışmasında, işbirlikli gruplarla çalışan öğrencilerin bireysel çalışan öğrencilere göre sınavlarda daha başarılı olduklarını tespit etmiş, bu

durumun üç sebebi olabileceğini belirtmiştir. Birincisi, öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen etkileşimi geleneksel sınıflara göre daha yoğun olduğundan soru sormaktan ve hatalarını düzeltmekten çekinmemeleridir. İkincisi ise; işbirlikli gruplarla çalışan öğrencilerin sınavlara hazırlanırken birbirlerinin yanlış öğrenmelerini düzelterek eksik bilgilerini tanımlayabilmeleridir. Üçüncüsü ise; işbirliğiyle çalışan öğrencilerin derse ve yönetime karşı olumlu tutum geliştirerek çalışmanın daha eğlenceli ve öğretici olduğunu düşünmeleridir. Bu çalışmanın sonuçlarıyla, araştırmadaki nitel bölümden elde edilen tema ve alt temalardan çıkan düşüncelerin birbirine uygun olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları ışığında ÖTBB tekniği derse olan bağlılığı artırıp, dersi eğlenceli kıldığından, öğrenciler arası ilişkileri geliştirdiğinden; geleneksel öğretim yöntemlerine göre başarı ve kalıcılığı artırması bakımından olumlu sonuçlar vermiştir.

ÖNERİLER

İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde ÖTBB tekniğinin uygulanmasının akademik başarıya ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı bu çalışmanın bulgularından yola çıkılarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Derslerde pasif kalan öğrencileri derse çekmek takım çalışmasıyla daha mümkün olmuştur. Her öğrencinin uygulama aşamasında sorumluluk alarak takımlarına katkı sağladıkları görülmüştür. Bu katkı sayesinde derslerde çekingen davranış gösteren öğrencilerin bile özgüvenini zamanla kazandığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sosyal becerilerinin de gelişmesine katkı sağladığından ÖTBB tekniği eğitimin her kademesinde kullanılmalıdır.

Yeni öğretim programlarına göre bilgiye ulaşan ve yapılandırabilen, bireysel farklılığının bilincinde olan ve kendi yaşantısıyla çevresini harmanlayabilen bireyler yetiştirmenin önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak değişen ilköğretim programımızın da temeli olan yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak öğrenen merkezli yeni öğretim yöntem ve teknikleri eğitimin temel dayanağı olmalıdır. Öğrencinin kendi bilgi seviyesinin farkında olduğu ve kendi öğrenmesinden bizzat sorumlu olduğu yöntem ve tekniklere derslerde yer verilmelidir. ÖTBB tekniği uygulaması bu mantık çerçevesi içinde öğretim etkinlikleri barındıran ve öğrencinin sosyal becerilerinin gelişmesine yardımcı olabilecek bir teknik olduğundan bu durumlar dikkate alınmalıdır.

Uygulamayla ilgili önerilerin başında etkinlikler için zamanı iyi planlamak gerekmektedir. Zamanın yetersiz geleceği kaygısı öğrencilerin görevleri hızlı yapmasına dolayısıyla anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesinde bir engel olmaktadır. Ayrıca sınıf ortamının da takım çalışması için düzenlenmesi gerekmektedir. Bu aşamada bir takımın diğer takımlarla uygun mesafeler içerisinde bulundurulması gerektiğinden sınıf ortamının ferah bir ortam olması gerekmektedir. Sınıf mevcudunun kalabalık olduğu sınıflarda uygulama açısından sorun yaşamamak adına geniş bir sınıfa ihtiyaç duyulabilir.

Öğretmen, takım çalışması uygulamasının nasıl olacağını, çalışma kâğıtlarının nasıl çözüleceğini, takım içinde arkadaşların nasıl sorumluluklar yükleneceğini, değerlendirmenin nasıl yapılacağı ile ilgili tüm detayları önceden öğrencileriyle paylaşmalıdır.

Öğrencilerin görüşme formu cevaplarında Sosyal Bilgiler dersinin eğlenceli ve zevkli bir hale geldiğine dair öğrenci görüşleri göze çarpmıştır. Dolayısıyla bu konuyla ilgili yapılacak araştırmalar başka derslerde de uygulanabilir.

Kaynakça

- Altınsoy, B.(2007). Takım Oyun Turnuva Tekniğinin İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarısı ve Matematiğe İlişkin Tutumları Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Adana: Türkiye
- Aydın, S. ve Alakuş, A.O. (2009). İşbirlikli Öğrenmeyle Görsel Sanatlar Dersini İşlemenin Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenilenlerin Kalıcılığına Etkisi. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 13 (2009), 63-77
- Büyüköztürk, Ş.(2009).Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: PegemA Yayıncılık
- Cin, M.(2005). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgilerde Kullanılabilecek Strateji, Yöntem ve Teknikler. A.Tanrıoğen(Ed), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi (119-164). İstanbul: Lisans Yayıncılık
- Demirel, Ö.(Ed.). (2010).Eğitimde Yeni Yönelimler. Ankara: PegemA Yayıncılık
- Demirkaya, H. (2005). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Programında İçerik ve Kazandırılacak Beceriler. A.Tanrıoğen (Ed),Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi (77-117).İstanbul: Lisans Yayıncılık
- Gelici, Ö. ve Bilgin, İ.(2011).İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinin Tanıtımı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 1 (1): 40-70
- Gençosman, T.(2011). Fen ve Teknoloji Öğretiminde Kullanılan Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniğinin Öğrencilerin Öz-Yeterlilik, Sınav Kaygısı, Akademik Başarı ve Hatırda Tutma Düzeylerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya: Türkiye
- Grenier, M., Dyson, B. & Yeaton, P. (2005). Cooperative Learning That Includes Students With Disabilities. Journal of Physical Education, Recreation and Dance, 76(6): 29-35
- Gülcan, G.M., Bayram, Ö., Kılıç, Z., Karakaya, F., M., Midilli, A. (2010). İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmen Kılavuz Kitabı. Ankara. Koza Yayıncılık
- Karasar,N.(2009).Bilimsel Araştırma Yöntemi.Ankara:Nobel Yayın Dağıtım
- Köseoğlu,P.(2010). Biyoloji Eğitiminde Birleştirme Tekniği Temelli Öğretimin Akademik Başarı, Özyeterlilik ve Tutuma etkisi. Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi, 39: 244-254
- Özden,Y.(2003).Öğrenme ve Öğretme.Ankara:PegemA Yayıncılık
- Özdilek, K.,Erkol, M.,Doğan, A.,Doymuş, K. ve Karaçöp, A.(2010).Fen ve Teknoloji Dersinin Öğretiminde Jigsaw Tekniğinin Etkisi ve Bu Teknik Hakkındaki Öğrenci Görüşleri. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(2): 209-225
- Safran, M. (2004). İlköğretim Programlarında Yeni Yaklaşımlar Sosyal Bilgiler” Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, 5: 54-55

- Şimşek,U.,Doymuş,K. Ve Karaçöp,A.(2009). Yükseköğretimde Eğitim Gören Öğrencilerin Demokratik Tutumlarına Jigsaw ve Birlikte Öğrenme Tekniklerinin Etkisi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13 (1): 167-176
- Ural, A.,(2007). İşbirlikli Öğrenmenin Matematikteki Akademik Başarıya, Kalıcılığa, Matematik Özyeterlilik Algısına ve Matematiğe Karşı Tutumuna Etkisi, Yayınlanmış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara: Türkiye
- Ural, A.,Umay,A. ve Argün,Z.(2008). Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği Temelli Öğretimin Matematikte Akademik Başarı ve Özyeterliliğe Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 35: 307-318
- Ünlü, M. ve Aydınhan,S.(2011). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Öğretiminde Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği Hakkındaki Görüşleri. Abant İzzet Baysal Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(1): 101-117
- Yağcı, E.,Kaptı,S.B. Ve Beyaztaş,D. (2012). İşbirliğine Dayalı öğrenme Tekniklerinin Fen ve Teknoloji Dersinde Uygulanmasına İlişkin Bir Çalışma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(23): 59 - 77
- Yamarık, S.(2010).Does Cooperative Learning Improve Student Learning Outcomes. The Journal of Economic Education, 38(3): 259-277.

The Effects of Students Teams-Achievement Divisions Method on Academic Success and Permanence in Social Sciences Lesson

Assoc.Prof.Dr.Gürbüz Ocak
Kocatepe University, Turkey
gocak@aku.edu.tr

Seçil Küçükilhan (M.A.)
Kocatepe University, Turkey
secil_kucukilhan@hotmail.com

Extended Abstract

Purpose: The purpose of this study was to investigate the effect of Students Teams-Achievement Divisions method to academic success and permanence in the lesson of Social Knowledge for 4th grade students.

Method: The research was involved 2 different classes of students from a primary school in Sultangazi in İstanbul, in the 2012- 2013 academic year. The application was carried out on 48 students. In this study, pretest - posttest control group model and action research were used. The pretest and posttest were used as data collecting instruments. The results received from developed measurement instruments were subjected to statistical analyses individually and the averages of the groups and level of significance were analyzed. The significance level is assumed as .05. The "t test" was used for the comparison of the scores which the measurement instruments had given. At the end of application, the views of students were taken. Also, opinions obtained from assessment were analyzed with NVivo7 computer programme.

Findings: According to this study, academic success of both experiment groups to whom learning Students Teams- Achievement Divisions method were applied was higher than control groups to whom traditional methods were applied. The students stated that their willing to attend the lessons has increased through the Students Team Achievement Divisions method. They also stated that this method increased their success, they go well with their friends and they learned to share, solidarity and studying cooperatively.

Conclusion: Academic success and permanence of both experiment groups to whom learning Students Team- Achievement Divisions method were applied was higher than control groups to whom traditional methods were applied.

Keywords: Students Team- Achievement Divisions, Social Knowledge Education

Ekler

Ek 1: 4. Sınıf "İnsanlar ve Yönetim" Ünitesi Öntest-Sontest

1. Valileri ve kaymakamları atar. Yandaki boşluğa hangisi gelmelidir?
A) TBMM B) Merkezi yönetim C) Belediye Başkanı D) Muhtar
2. Okul çağına gelen çocukları belirlemek ve mahallesinde oturanların yer değiştirme, askerlik ve seçim işlerine bakmak hangisinin görevidir?
A) Kaymakam B) Vali C) Belediye Başkanı D) Muhtar
3. Aşağıdakilerden hangisi çocukların daha rahat oynayabilecekleri parkların mahallelinin katkısıyla yapılmasıyla ilgilidir?
A) Mahalledeki boş alanların değerlendirilmesi
B) Mahallede kamuoyu oluşturulması
C) Muhtarın seçimle başa gelmesi
D) Mahalle güvenliğinin sağlanması
4. Belediyeye sahip, ilçeye bağlı yerleşim merkezleri aşağıdakilerden hangisidir?
A) Büyükşehir B) Belde C) köy D) İl
5. Aşağıdakilerden hangisi köy muhtarının görevlerinden biri değildir?
A) Ölüm, doğum ve evlendirme işlerini nüfus idaresine bildirmek.
B) Evlenenlerin nikâhını kıymak.
C) Köy okulunu denetlemek,
D) Köy içinde dirlik ve düzeni sağlamak
6. Merkezi yönetimin ilçedeki temsilcisi kimdir?
A) vali B) emniyet müdürü C) belediye başkanı D) muhtar
7. Aşağıdakilerin hangisi, belediyenin alt yapı hizmetlerinden biridir?
A) Çöp toplama
B) İçme suyu temini ve dağıtımını
C) Halk sağlığını koruyucu önlemler alma
D) Cadde, sokak ve kaldırımların temizliği
8. Aşağıdakilerden hangisi belediyenin görevlerinden değildir?
A) şehir içi ulaşımı sağlamak B) şehirlerarası yol yapmak
C) park ve bahçelerin bakımını yapmak D) cadde ve sokakları temizlemek
9. Halkın çoğunluğunun bir konuyla ilgili benimsediği düşünceye ne ad verilir?
A) Demokrasi B) Kamuoyu C) Ortak karar D) Mahalle baskısı
10. Türkiye Büyük Millet Meclisi kimden aldığı hakları kullanarak yasaları yapar?
A) cumhurbaşkanından B) başbakanından C) validen D) halktan
11. Yerel yönetimler hizmet verirken, aşağıdakilerden hangisini öncelikle dikkate almak zorundadırlar?
A) kamuoyunun tepkisini B) hizmetin maliyetini
C) hizmetin süresini D) hizmeti kimin yapacağını
12. Kamuoyu ile ilgili hangisi yanlıştır?
A) Halkın bir kısmının bir konu hakkında benimsediği genel düşüncedir.
B) Kamuoyunun oluşabilmesi için halkın bilinçlenmesi gerekir.
C) Kamuoyu oluşturarak yetkili kişilerin harekete geçmesi sağlanır.
D) Kamuoyunu sadece medya etkiler
13. Aşağıdakilerden hangisi seçimle başa gelmez?
A) muhtar B) belediye başkanı C) vali D) milletvekili
14. Kamuoyunun yerel yönetimler üzerine etkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?
A) Kamu görevlilerini denetler.
B) Belediye başkanlarını görevden alır.
C) Yerel yöneticilerin vermiş olduğu görevleri yaparlar.
D) Vermiş oldukları oylarla yönetimi belirler

15. Yerel yöneticilerin görev süresi kaç yıldır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

16. Kişileri, grupları veya toplulukları kanun ve kurallara uygun idare etmektir.”

Yukarıda tanımı verilen kavram hangisidir?

- A) egemenlik B) yönetim C) kamuoyu D) seçim

17. TBMM ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Meclisin üzerinde hiçbir güç yoktur.

B) Ulus egemenliğinin simgesidir.

C) Başbakan tarafından seçilir.

D) Milletvekilleri halk tarafından seçilir

18. Demokrasilerde egemen olan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) vekiller B) padişah C) halk D) başbakan

I. Seçmen kağıtlarını ulaştırmak.

II. Gerektiğinde ikametgah belgesi düzenlemek.

III. Yeni evlenenlerin nikahını kıymak.

19. Yukarıdakilerden hangileri muhtarın görevlerindedir?

(http://www.testimiz.com/Test_detay-4._sinif_insanlar_ve_yonetim-1341)

- A) Yalnız I B) II - III

- C) I - II D) hepsi

20. Aşağıdakilerden hangisi belediye imar müdürlüğünün etkinliklerindedir?

A) parkların bakım ve onarımı

B) çevre temizliği

C) inşaat izni

D) çevre kirliliğiyle mücadele

21. Aşağıdakilerden hangisi kamuoyunun yerel yönetimlere etkisine örnek gösterilebilir?

A) halkın isteğiyle kaza yapılan yere üst geçit yapılması

B) belediye başkanının beş yılda bir seçilmesi

C) çöplerin belediye tarafından toplanması

D) muhtarların mahalleyi yönetmesi

22. “Belediyemizin şehir içinde yaptığı yüksek zamlar toplu taşıma araçlarını kullanan bizleri zor durumda bıraktı ” diyen Murat Bey ve hemşehrileri bu zamlar karşısında ne yapmalıdırlar?

A) Zamların geri alınması veya oranının düşürülmesi için kamuoyu oluşturulmalıdır.

B) Toplu taşımaya binmek yerine yürümeyi tercih etmelidir.

C) Şehir içi ulaşımın ucuz olduğu başka bir yere taşınmalıdır.

D) Yapılan zamlar karşısında sessiz kalmalıdırlar.

23. Aşağıdakilerden hangisi halkın seçtiği yöneticidir?

- A) vali B) belediye başkan C) kaymakam D) okul müdürü

24.) Yapımı tamamlanan binalara oturma izni vermek belediyenin hangi alandaki hizmetidir?

- A) Ulaşım B) Altyapı C) İmar D) Kültürel

25. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla gerçekleşen olaylardan biri değildir?

A) egemenliğin millete geçmesi

B) yöneticilerin seçimle belirlenmesi

C) padişah egemenliğinin ortadan kalkması

D) meclisin tüm hakları elinde bulundurması

26. Aşağıdakilerden hangisi kamuoyu oluşturma yollarından biri değildir?

A) imza kampanyası düzenleme

B) basın toplantısı yapma

C) yasa çıkarma

D) yürüyüş yapma

27. Hangisi kamuoyunun oluşmasını sağlayan etkenlerden biri olamaz?

A) İnsanların bilinçlenmesi

B) Toplumsal konularda insanların duyarsızlaşması

C) Haberleşmenin yaygınlaşması

D) Sivil toplum kuruluşlarının sayıca artması

28. Aşağıdaki bayramlardan hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla doğrudan ilişkilidir?

- A) 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- B) 30 Ağustos Zafer Bayramı
- C) 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı
- D) 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

29. Aşağıdakilerin hangisi, yerel yönetimlerinin görevidir?

- A) İnsanların ihtiyaçları
- B) İnsanların istekleri
- C) İnsanların şikâyetleri
- D) Hepsi

30. Demokrasinin uygulandığı bir ülke için hangisi söylenemez?

- A) Yöneticiler seçimle iş başına gelir.
- B) Herkes eşit haklara sahiptir.
- C) Halkın istekleri ön plandadır.
- D) Oy verme hakkı belli kişilere aittir

Ek 2: 4. Sınıf "Uzaktaki Arkadaşım" Ünitesi Öntest-Sontest

1. Türkiye'nin Asya ve Avrupa'daki topraklarına sırasıyla ne ad verilir?

- A) Anadolu - Avrasya
- B) Anadolu - Trakya
- C) Anadolu -Gelibolu
- D) Anadolu - Mezapotamya

2) Ülkelerle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye'nin bütün toprakları Asya kıtasındadır.
- B) Yunanistan'ın Ege Denizi'ne kıyısı vardır.
- C) KKTC bir ada ülkesidir.
- D) İspanya, Avrupa kıtasında yer alır.

3) Ülke - başkent eşleştirmesi hangi seçenekte yanlış verilmiştir?

- A) Yunanistan - Atina
- B) Türkiye - Ankara
- C) İtalya - Madrid
- D) Bulgaristan - Sofya

4. Farklı ülkelerde yaşayan insanlar arasındaki farklılıklara aşağıdakilerden hangisi verilemez?

- A) Yaşam tarzları
- B) Giyinme biçimleri
- C) Yemek tarzları
- D) Beslenme ihtiyacı

5. Aşağıdakilerden hangisi daha geniş bir coğrafyada kutlanıyor olabilir?

- A) Anneler Günü
 - B) Cadılar Bayramı
 - C) Kurban Bayramı
 - D) Nevruz Bayramı
- I. Güneşin doğduğu ülke olarak adlandırılır.
II. Bayrağında güneş vardır.
III. Teknolojide gelişmiştir.

6. Yukarıda sözü edilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye
- B) İngiltere
- C) Özbekistan
- D) Japonya

7. Ülkemizin güney komşusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanistan
- B) Gürcistan
- C) Ermenistan
- D) Suriye

8. Nevruz Bayramı aşağıdaki ülkelerden hangisinde kutlanmaz?

- A) Türkmenistan
- B) Kazakistan
- C) Makedonya
- D) Fransa

9. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin sınır komşularından biri değildir?

- A) Yunanistan
- B) Afganistan
- C) Suriye
- D) Bulgaristan

10) Aşağıdakilerden hangisi Türki Cumhuriyetlerden biri değildir?

- A) Azerbaycan
- B) Türkmenistan
- C) Özbekistan
- D) Yunanistan

11. Başkenti Amsterdam olan, laleleriyle ünlü Avrupa ülkesi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hollanda B) Kenya C) Brezilya D) Çin
12. Ülke - başkent eşleştirmesi hangi seçenekte yanlış verilmiştir?
A) Yunanistan - Atina
B) Türkiye - Ankara
C) İtalya - Madrid
D) Bulgaristan - Sofya
13. Boğa güreşleri ve Domates Festivali ile ünlü olan Avrupa ülkesi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Türkiye B) İspanya C) Arjantin D) Özbekistan
I. Pirinç bol yetişir
II. Asya kıtasında yer alır.
14. Yukarıda özellikleri verilen ülke hangisidir?
A) Bulgaristan B) Yunanistan C) Çin D) Azerbaycan
15.bayramlarda ve özel günlerde kimono adı verilen kıyafetler giyer.
Yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelebilir?
A) Türkler B) Japonlar C) Fransızlar D) İtalyanlar
I. Futbolun sevilmesi
II. Rio Karnavalının olması
III. Amerika kıtasında olması
16. Yukarıda verilen bilgilerden hangisi hem Türklerin hem de Brazilyalıların ortak özelliğidir?
A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) Hepsi
17. Eskimoların kürklü ve kalın giyecekler giymelerinin nedenlerinden biri hangisi olabilir?
A) Gelenek
B) İklim koşulları
C) Maddi imkânlar
D) Yırtıcı hayvanlardan korunma
18. Aşağıdaki bayramlardan hangisi Türkiye'de kutlanmamaktadır?
A) Zafer Bayramı B) Şeker Bayramı
C) Nevruz Bayramı D) Bağımsızlık Bayramı
19. Ülkeler ve kutladıkları özel günler bakımından yanlış eşleştirilen ülke hangi seçenekte verilmiştir?
A) Almanya - Noel
B) Türkiye - Nevruz
C) İngiltere- Ramazan
D) Meksika - Fiesta

